

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

Academic Management Strategies for Improving the Quality of Vocational Manpower of Education Institutes under the Southern Vocational Education 1

จิรากร อเนกศุภพล¹ และ ปรีชา วิหคโต²

Jiraporn Anaksupaon¹ and Preecha Vihoktow²

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Educational Administration Department Graduate School Western University, Thailand

Corresponding Author, Email: 1jirapornanaksupaon@gmail.com

Retrieved: February 16, 2024; Revised: June 7, 2025; Accepted: June 14, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม และ 3) พัฒนากลยุทธ์ รูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสานวิธี ใช้แนวความคิดการบริหารงาน วิชาการและการพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาเป็นกรอบการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน หรือหัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 จำนวน 33 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี แบบสอบถาม และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน SWOT Analysis ค่าค่าดัชนีลำดับความสำคัญ $PNI_{modified}$ และ TOWS Matrix ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา มีจุดแข็ง 5 ด้าน จุดอ่อนคือ 5 ด้าน โอกาส คือ 2 ด้าน และอุปสรรค 2 ด้าน (3) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 มี 6 กลยุทธ์หลัก และ 17 กลยุทธ์รอง 57 วิธีดำเนินการ 57 ตัวชี้วัดความสำเร็จ ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก 1 เร่งพัฒนาการบริหารงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา กลยุทธ์หลัก 2 พัฒนาการบริหารงานวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา กลยุทธ์หลัก 3 ยกระดับการบริหารงานวิทยบริการและห้องสมุดสู่แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา กลยุทธ์หลัก 4 พัฒนาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา กลยุทธ์หลัก 5 พลิกโฉมการบริหารงานสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา และ กลยุทธ์หลัก 6 พัฒนาการบริหารงานแผนกวิชา/สาขาวิชาเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานตบโจทย์การพัฒนาประเทศได้

คำสำคัญ: กลยุทธ์; การบริหารงานวิชาการ; การพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา

Abstract

This article has the objectives of 1) studying the current and desirable conditions, 2) analyzing strengths, weaknesses, opportunities, and threats, and 3) developing strategies. The research model is a mixed method using the concepts of academic administration and the development of the

quality of the vocational workforce as a research framework. The sample group includes 33 educational institution administrators, supervisors or department heads, teachers and Instructors of educational institutions Under the Southern Vocational Education Institute 1. They were collected using a purposive selection method. The research tools include questionnaires and assessments. Data were analyzed using mean and standard deviation SWOT Analysis, PNI_{modified}, and TOWS Matrix priority index values.

The results found that: (1) the overall current condition is at a high level, and the overall desirable conditions are at the highest level. (2) Academic administration, to develop the quality of the vocational workforce of educational institutions, has five strengths, weaknesses, opportunities, and obstacles. (3) Academic administration strategies to develop the quality of the vocational workforce of educational institutions Under the Southern Vocational Education Institute 1 There are six main strategies and 17 secondary strategies. 57 methods of operation. Fifty-seven indicators of success include Main strategy 1: Accelerate the development of the administration and development of the teaching curriculum to develop the vocational education workforce. Main strategy, 2: Develop the management of measurement and evaluation to develop the vocational education workforce. Main strategy, 3: Raise the level of resource management and libraries to provide learning resources. Modernize the development of the quality of the vocational education workforce. Main strategy, 4: Develop the bilateral vocational education administration system to develop the quality of the vocational education workforce. Main strategy, 5: Transform the administration of teaching media. To develop the quality of vocational education workforce and main strategy, and 6: Develop department management/Field of study to develop the quality of vocational workforce Findings from this research Vocational education institutions can be used as a guideline for developing the quality of vocational workforce to be in line with the needs of the labor market and meet the needs of national development.

Keywords: Strategies; Academic Management Improving; The Quality of Vocational Manpower

บทนำ

รัฐบาลได้ตั้งเป้าหมายในการนำพาประเทศเข้าสู่โมเดล “ประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0)” ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาของประเทศให้มีคุณภาพตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา ผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาต้องมีคุณภาพสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการของตลาดแรงงาน รวมไปถึงการมีสมรรถนะที่สามารถนำไปประกอบอาชีพ ปัจจุบันกำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศไทยยังขาดแคลนทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2565) ได้สรุปไว้ว่าตลาดแรงงานต้องการแรงงานประเภทอาชีวศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช.-ปวส./อนุปริญญามากที่สุด ร้อยละ 37.52 ของความต้องการแรงงานทั้งหมด แต่ยังคงมีตำแหน่งว่างอยู่จำนวนมากแสดงให้เห็นถึงความขาดแคลนเชิงปริมาณของกำลังคนด้านอาชีวศึกษา แต่ผลการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยหรือ The Thailand Development Research Institute (TDRI) (ณัฐสิริภูมิ รักษ์เกียรติวงศ์, 2564) กลับพบว่าผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษา



อาชีวศึกษาจำนวนมากมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัญหาเชิงคุณภาพ

การพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานตบโจทย์การพัฒนาประเทศเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญที่สุดของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสอดคล้องกับ Gorton (1983) และนิลรัตน์ นวกิจไพฑูรย์ (2560) ที่กล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่าการบริหารงานวิชาการ มีความสำคัญถือเป็นหัวใจของพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจึงต้องศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารงานวิชาการเพื่อนำมาพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา

บทความวิจัยนี้นำเสนอ การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม และการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษาในขับเคลื่อนการยกระดับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาให้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาให้สูงขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานตบโจทย์การพัฒนาประเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1
2. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีว ศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

1.1 ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวิจัย จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินกรอบแนวคิดในการวิจัย วิธีรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมด้วยแบบประเมิน วิธีวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่า IOC

1.2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน/หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากสถานศึกษาจำนวน 11 แห่ง จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ วิธีรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถาม วิธีวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT Analysis) ด้วยค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index)

3. ขั้นตอนที่ 3 พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

3.1 ร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ฉบับที่ 1 จัดทำตารางและวิเคราะห์ TOWS Matrix จากนั้นจับคู่ กลยุทธ์ (WO, WT, ST, SO) และเลือกคู่กลยุทธ์ที่เป็น จุดอ่อน (W) มากำหนด และจัดทำร่างกลยุทธ์ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง วิธีดำเนินการ และตัวชี้วัดความสำเร็จ

3.2 ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ฉบับที่ 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นรายบุคคล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านกลยุทธ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ วิธีรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมด้วยแบบประเมิน วิธีวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 ปรับปรุงร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 เป็นฉบับที่ 2 ตามคำแนะนำของ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาฯ ศึกษานิพนธ์ตรวจสอบ

3.4 ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ฉบับที่ 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา และหัวหน้างานของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 และเจ้าของสถานประกอบการ และผู้บริหารสถานประกอบการ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากสถานศึกษาจำนวน 11 แห่ง จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย กระบวนการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) วิธีรวบรวมข้อมูล รวบรวมจากสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาฯ ศึกษานิพนธ์ และปรับปรุงให้เป็นกลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์

3.5 พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 เป็นฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 พบว่า

1.1 การประเมินกรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ในแต่ละด้านนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเห็นว่ามีเหมาะสม และเป็นไปได้ในทุกองค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) การบริหารงานวิชาการ มีองค์ประกอบย่อย คือ งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนงานวัดผลและประเมินผล งานวิทยบริการและห้องสมุด งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี งานสื่อการเรียนการสอน และแผนกวิชา/สาขาวิชา และ 2) ด้านการพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา

มีองค์ประกอบย่อย คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ และความรับผิดชอบ

1.2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ได้ผลดังนี้

1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 จาก การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนา คุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
ด้านการบริหารงานวิชาการ								
1. งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน	4.147	0.496	มาก	2	4.768	0.271	มากที่สุด	2
2. งานวัดผลและประเมินผล	4.051	0.512	มาก	3	4.721	0.302	มากที่สุด	4
3. งานวิทยบริการและห้องสมุด	3.180	0.573	ปานกลาง	6	4.349	0.522	มาก	6
4. งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	3.982	0.568	มาก	4	4.760	0.345	มากที่สุด	3
5. งานสื่อการเรียนการสอน	3.701	0.576	มาก	5	4.580	0.403	มากที่สุด	5
6. แผนกวิชา/สาขาวิชา	4.331	0.495	มาก	1	4.810	0.277	มากที่สุด	1
รวม	3.899	0.537	มาก		4.665	0.353	มากที่สุด	
ด้านการพัฒนาคุณภาพกำลังคน								
1. การพัฒนาคุณภาพด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึง ประสงค์	3.869	0.558	มาก	2	4.684	0.357	มากที่สุด	1
2. การพัฒนาคุณภาพด้านความรู้	4.140	0.453	มาก	1	4.646	0.380	มากที่สุด	4
3. การพัฒนาคุณภาพด้านทักษะ	3.790	0.557	มาก	4	4.673	0.388	มากที่สุด	2
4. การพัฒนาคุณภาพด้าน ความสามารถใน การประยุกต์ใช้และ ความรับผิดชอบ	3.856	0.558	มาก	3	4.650	0.295	มากที่สุด	3
รวม	3.914	0.531	มาก		4.664	0.355	มากที่สุด	

ผลการวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ด้านการบริหารงานวิชาการ จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.899) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.665) ส่วนด้านการพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.914) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.664)



2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคน
อาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 จาก การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก
ได้ผลดังนี้



การพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	SD.	แปล ผล	ลำดับ	\bar{X}	SD.	แปล ผล	ลำดับ
1. ด้านการเมืองและนโยบายการศึกษา	4.392	0.379	มาก	1	4.730	0.313	มาก	1
2. ด้านเศรษฐกิจ	3.896	0.619	มาก	4	4.534	0.448	มาก	4
3. ด้านภาวะทางสังคม	4.155	0.542	มาก	2	4.609	0.346	มาก	3
4. ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	3.977	0.443	มาก	3	4.614	0.338	มาก	2
รวม	4.105	0.496	มาก		4.622	0.361	มาก	

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.105) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.622)

2. ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ได้ผลดังนี้

1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนา คุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ การจำเป็น		การ วิเคราะห์ สภาพ แวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	$PNI_{modified}$	ผลการ จัดกลุ่ม	
1. งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน	4.147	0.496	4.768	0.271	0.132	ต่ำ	จุดแข็ง
2. งานวัดผลและประเมินผล	4.051	0.512	4.721	0.302	0.145	ต่ำ	จุดแข็ง
3. งานวิทยบริการและห้องสมุด	3.180	0.573	4.349	0.522	0.270	สูง	จุดอ่อน
4. งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	3.982	0.568	4.760	0.345	0.165	ต่ำ	จุดแข็ง
5. งานสื่อการเรียนการสอน	3.701	0.576	4.580	0.403	0.194	สูง	จุดอ่อน
6. แผนกวิชา/สาขาวิชา	4.331	0.495	4.810	0.277	0.101	ต่ำ	จุดแข็ง
รวม	3.899	0.537	4.665	0.353	0.168	ต่ำ	จุดแข็ง

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในตามภารกิจ พบว่า ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นในระดับสูง ได้แก่ งานวิทยบริการและห้องสมุด ($PNI_{modified}$ = 0.270) และงานสื่อการเรียนการสอน ($PNI_{modified}$ = 0.194) เป็นจุดอ่อน ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ($PNI_{modified}$ = 0.132) งานวัดผลและประเมินผล ($PNI_{modified}$ = 0.145) งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($PNI_{modified}$ = 0.165) และแผนกวิชา/สาขาวิชา ($PNI_{modified}$ = 0.101) เป็นจุดแข็งของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนา คุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ การจำเป็น		การ วิเคราะห์ หีสภาพ แวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNImodified	ผลการ จัดกลุ่ม	
1. การพัฒนาคุณภาพด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึง	3.869	0.558	4.684	0.357	0.178	สูง	จุดอ่อน
2. การพัฒนาคุณภาพด้านความรู้	4.140	0.453	4.646	0.380	0.112	ต่ำ	จุดแข็ง
3. การพัฒนาคุณภาพด้านทักษะ	3.790	0.557	4.673	0.388	0.193	สูง	จุดอ่อน
4. การพัฒนาคุณภาพด้าน ความสามารถในการประยุกต์ใช้	3.856	0.558	4.650	0.295	0.174	สูง	จุดอ่อน
รวม	3.914	0.531	4.664	0.355	0.186	สูง	จุดอ่อน

ผลการวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญตามความต้องการความจำเป็นของการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ด้านการพัฒนา กำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษาจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และ ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น ในระดับสูง ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (PNImodified = 0.178) การพัฒนาคุณภาพด้านทักษะ (PNImodified = 0.193) และการพัฒนาคุณภาพด้านความสามารถในการ ประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ (PNImodified = 0.174) เป็น จุดอ่อน

2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคน อาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 รายละเอียดของแต่ละส่วนมีดังนี้

การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพ กำลังคนอาชีวศึกษา	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ การจำเป็น		การ วิเคราะห์ สภาพ แวดล้อม
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNImodi file	ผลการ จัดกลุ่ม	
1. ด้านการเมือง และนโยบายการศึกษาของรัฐ	4.392	0.379	4.730	0.313	0.073	ต่ำ	โอกาส
2. ด้านเศรษฐกิจ	3.896	0.619	4.534	0.448	0.144	สูง	ภาวะ
3. ด้านภาวะทางสังคม	4.155	0.542	4.609	0.346	0.099	สูง	ภาวะ
4. ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	3.977	0.443	4.614	0.338	0.140	ต่ำ	โอกาส
รวม	4.105	0.496	4.622	0.361	0.113		

ผลการวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญตามความต้องการความจำเป็นของการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 จากการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายนอก ในภาพรวม พบว่า ประเด็นที่มี ความต้องการหลักที่มีความต้องการจำเป็นในระดับสูง ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ (PNImodified = 0.144) ด้านภาวะทางสังคม (PNImodified = 0.099) เป็น ภาวะคุกคาม และประเด็นที่มี ความต้องการหลักที่มีความต้องการจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (PNImodified = 0.140) ด้านการเมืองและนโยบายการศึกษาของรัฐ (PNImodified = 0.073) เป็น โอกาส

3. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ได้ผลดังนี้



1) ผลการร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ฉบับที่ 1 จากตาราง และวิเคราะห์ TOWS Matrix ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง วิธีดำเนินการ และตัวชี้วัดความสำเร็จ พบว่า 1) ชั้นที่ 1 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามโดยใช้วิธี SWOT Matrix พบว่า มีจุดแข็ง 33 ข้อ จุดอ่อน 42 ข้อ โอกาส 5 ข้อ และภาวะคุกคาม 7 ข้อ 2) ชั้นที่ 2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามโดยใช้วิธี TOWS Matrix พบว่ากลยุทธ์ทางเลือก คือกลยุทธ์เชิงรุก (SO) 48 ข้อ กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) 34 ข้อกลยุทธ์เชิงแก้ปัญหา (WO) 18 ข้อ และกลยุทธ์เชิงรับ (WT) 23 ข้อ และ 3) ชั้นที่ 3 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มาร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ฉบับที่ 1 ได้ผลคือ กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์ กลยุทธ์รอง 16 กลยุทธ์ วิธีดำเนินการ 57 วิธี และตัวชี้วัดความสำเร็จ 57 ตัวชี้วัด

2) ผลการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ฉบับที่ 1 จากการประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นรายบุคคล

ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบความเหมาะสมกลยุทธ์หลัก ของร่างกลยุทธ์ฯ ฉบับที่ 1 พบว่า ความเหมาะสม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.669$) และ ผลการตรวจสอบความเป็นไปได้กลยุทธ์หลัก ของร่างกลยุทธ์ฯ ฉบับที่ 1 พบว่า ความเป็นไปได้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.695$)

3) ผลการปรับปรุงร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 เป็นฉบับที่ 2

4) ผลการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ฉบับที่ 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ซึ่งมีข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงกลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์รอง ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ทางเลือก และให้ปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้สอดคล้องกับวิธีดำเนินงาน

5) ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 เป็นฉบับสมบูรณ์ จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงเป็นกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก และ 17 กลยุทธ์รอง 55 วิธีดำเนินการ 55 ตัวชี้วัดความสำเร็จ ดังนี้ 1) กลยุทธ์หลัก 1 เร่งพัฒนาการบริหารงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา 2) กลยุทธ์หลัก 2 พัฒนาการบริหารงานวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา 3) กลยุทธ์หลัก 3 ยกระดับการบริหารงานวิทยบริการและห้องสมุดสู่แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา 4) กลยุทธ์หลัก 4 พัฒนาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา 5) กลยุทธ์หลัก 5 พลิกโฉมการบริหารงานสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา และ 6) กลยุทธ์หลัก 6 พัฒนาการบริหารงานแผนกวิชา/สาขาวิชา เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบัน และสภาพพึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 1) กรอบ

แนวความคิดการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 มี 6 องค์ประกอบย่อย คือ งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานวิทยบริการและห้องสมุด งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี งานสื่อการเรียนการสอน และแผนกวิชา/สาขาวิชา ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวความคิดการบริหารงานวิชาการของของนักวิชาการศึกษามากท่านและเป็นตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2552) ส่วนองค์ประกอบด้านการพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562)

2. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านการพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยรวมของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษามีค่าเฉลี่ยรวมของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เช่นกัน ทั้งนี้สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันในทุกด้าน ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกริกก้อง มังคละพฤษ (2560) และพระศรายุทธ วชิรปัญญา (ทวิชัย) (2560) ที่ศึกษาพบว่าสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันในทุกด้าน เช่นเดียวกัน

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 พบว่า 1) จุดแข็ง คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และแผนกวิชา/สาขาวิชา ส่วนด้านการพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพด้านความรู้ 2) จุดอ่อนคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ งานวิทยบริการและห้องสมุด และ งานสื่อการเรียนการสอน ส่วนด้านการพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การพัฒนาคุณภาพด้านทักษะ และการพัฒนาคุณภาพด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ 3) โอกาส ด้านการเมืองและนโยบายการศึกษาของรัฐ และ ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและ 4) ภาวะคุกคาม คือ ด้านเศรษฐกิจ และ ด้านภาวะทางสังคม ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิฐริรา ทรงกิติพิศาล (2563) ปะราลี อร่ามดวง (2563) ซึ่งพบว่า จุดแข็ง คือ การจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จุดอ่อน คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ ส่วนภาวะคุกคาม คือ สภาพเศรษฐกิจ

4. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้นำมาปรับปรุงเป็นกลยุทธ์ ฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก และ 17 กลยุทธ์รอง 57 วิธีดำเนินการ 57 ตัวชี้วัดความสำเร็จ ประกอบด้วย

กลยุทธ์หลัก 1 เร่งพัฒนาการบริหารงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์รอง 1.1 พัฒนาระบบการบริหาร งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาให้ กลยุทธ์รอง 1.2 ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะอาชีวะตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษากลยุทธ์รอง 1.3 พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ทั้งนี้สอดคล้องกับภานุรุจ กลิ่นโพธิ์ (2562) ได้มีข้อสรุปจากการศึกษาการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษากับแนวทางการพัฒนาประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ไว้ว่าการพัฒนา



หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต และแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้นโยบายประเทศ 4.0 และส่งเสริมให้ภาคการผลิตมีส่วนร่วมในการกำหนด และพัฒนาหลักสูตร

กลยุทธ์หลัก 2 พัฒนาการบริหารงานวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์รอง 2.1 พัฒนาระบบการบริหารงานวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา กลยุทธ์รอง 2.2 พัฒนาการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา กลยุทธ์รอง 2.3 ส่งเสริมการทดสอบสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ทั้งนี้สอดคล้องกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2566) ที่ได้กล่าวไว้ว่าสถาบันการศึกษาสามารถนำกระบวนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานและตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

กลยุทธ์หลัก 3 ยกระดับการบริหารงานวิทยบริการและห้องสมุดสู่แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์รอง 3.1 พัฒนาระบบการบริหารงานวิทยบริการและห้องสมุด เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา กลยุทธ์รอง 3.2 พัฒนาการให้บริการงานวิทยบริการและห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ทั้งนี้สอดคล้องกับประราตี อร่ามดวง (2563) ได้สรุปไว้ว่าควรมีกลยุทธ์การยกระดับการพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

กลยุทธ์หลัก 4 พัฒนาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์รอง 4.1 พัฒนาระบบการบริหาร งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา กลยุทธ์รอง 4.2 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาที่ กลยุทธ์รอง 4.3 พัฒนาระบบการฝึกอาชีพหรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ทั้งนี้สอดคล้องกับ ศิวกรณ์ เอ่งฉ้วน (2562) ที่ได้สรุปข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับการพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา เพื่อรองรับประเทศไทย 4.0 ไว้ว่าต้อง ผลักดันการอาชีวศึกษาให้มีเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาที่เข้มแข็ง สอดคล้องกับประเทศไทย 4.0

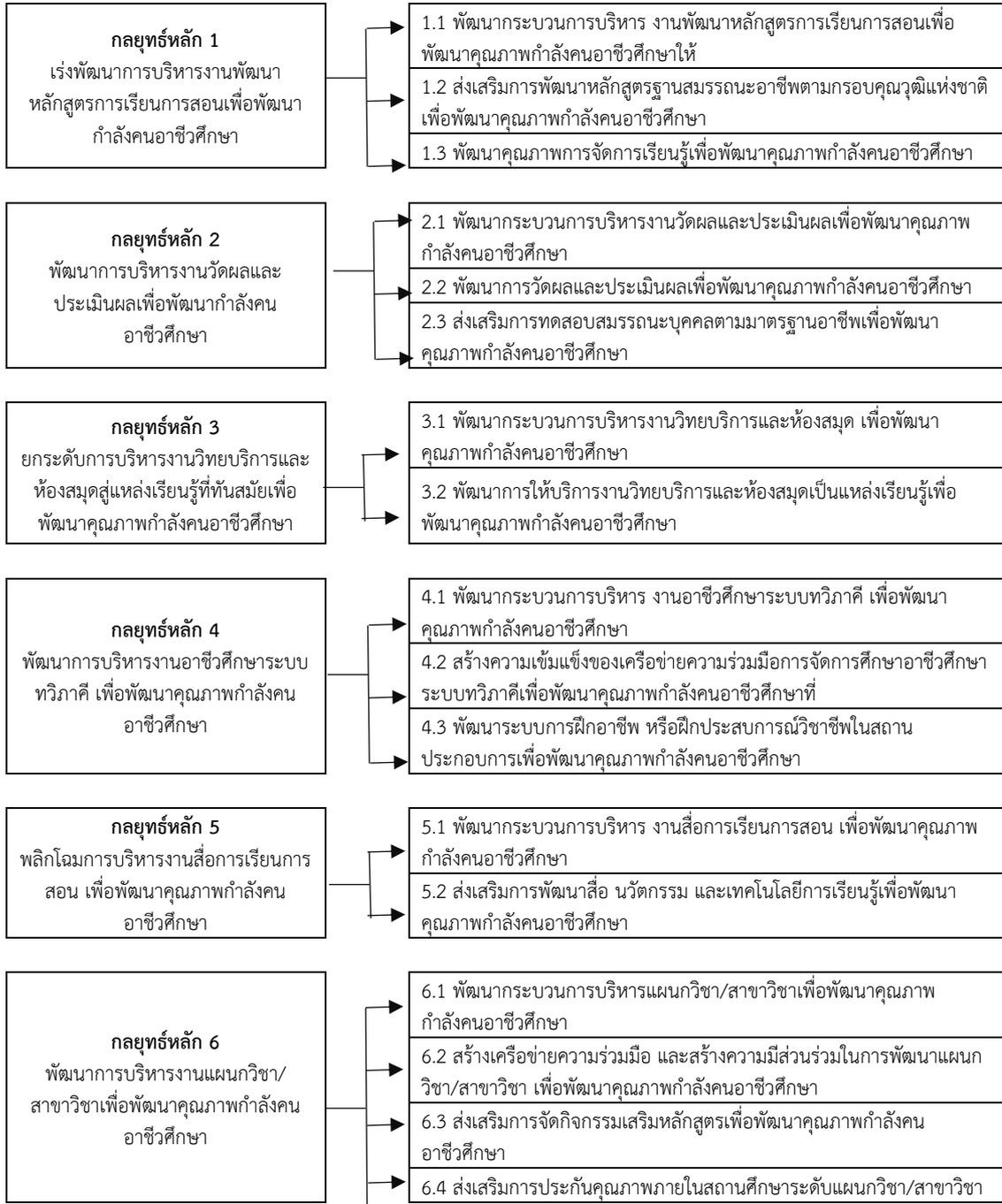
กลยุทธ์หลัก 5 พลิกโฉมการบริหารงานสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์รอง 5.1 พัฒนาระบบการบริหาร งานสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา กลยุทธ์รอง 5.2 ส่งเสริมการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการเรียนรู้อเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ทั้งนี้สอดคล้องกับ ภูมิรัฐรา ทรงกิตติพิศาล (2563) ที่ได้กำหนดกลยุทธ์หลักการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนไว้ในการพัฒนาหลักสูตรการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา และแนวคิดสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการ

กลยุทธ์หลัก 6 พัฒนาการบริหารงานแผนกวิชา/สาขาวิชาเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์รอง 6.1 พัฒนาระบบการบริหารแผนกวิชา/สาขาวิชาเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา กลยุทธ์รอง 6.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และสร้างความมีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนกวิชา/สาขาวิชา เพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา กลยุทธ์รอง 6.3 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา กลยุทธ์รอง 6.4 ส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับแผนกวิชา/สาขาวิชา ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเกริกก้อง มังคละพฤกษ์ (2560) ได้กล่าวถึง การแก้ปัญหาการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาของประเทศไทยสถานศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและบรรลุผล

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา

สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1



ภาพที่ 1 กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา

สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์



1) สถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 หรือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรมีพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด หรือแหล่งเรียนรู้ โดย ผู้บริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้เครือข่ายความร่วมมือมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิทยบริการและห้องสมุด หรือแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิจัยได้พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา ด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด หรือแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด

2) สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรรหาความร่วมมือจากสถานประกอบการในการร่วมศึกษาสภาพต่าง ๆ ของการทำงานในปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษามาใช้ในการปรับวิธีดำเนินการจากแนวทางวิธีดำเนินการ ของงานวิจัยชิ้นนี้ ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิจัยได้พบว่า สภาพเศรษฐกิจ และสภาวะทางสังคม เป็นภาวะคุกคามของการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ดังนั้นจึง ควรเปิดโอกาสให้สถานประกอบการ ซึ่งเป็นองค์กรหลักที่จะช่วยลดทอนภาวะคุกคามที่เกิดขึ้น และส่งผลให้การนำกลยุทธ์ไปใช้ประสบความสำเร็จได้

3) การนำวิธีดำเนินการของกลยุทธ์ทั้ง 6 กลยุทธ์ในงานวิจัยชิ้นนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรกำหนดวิธีดำเนินการให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และมีมาตรการชัดเจนที่ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบการพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษา ที่สำคัญ คือ กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาให้สอดคล้องความต้องการของตลาดแรงงานตบโจทย์การพัฒนาประเทศ สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

1) เนื่องจากงานวิจัยนี้พบว่าการพัฒนาคุณภาพด้านทักษะมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด จึงเห็นว่าควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาด้านทักษะ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีคุณภาพ

2) ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยที่เก็บข้อมูลจากสถานศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งในลักษณะของการบริหารสถานศึกษามีกลไก และรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ต่างกัน ดังนั้นควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารเฉพาะสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความชัดเจน และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้ได้กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. (2566). พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- เกริกก้อง มังคละพฤกษ์. (2560). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาตามแนวคิดการเสริมสร้างค่านิยมในการทำงาน (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐสิริ รักษ์เกียรติวงศ์. (2565). การปฏิรูปอาชีวศึกษาของประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2567, จาก <https://tdri.or.th/>

- นิลรัตน์ นวกิจไพฑูริย์. (2560). การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนโดยใช้กระบวนการวิจัย: “การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน”. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*, 9(1), 152.
- ปะราลี อร่ามดวง. (2563). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการเสริมสร้างความไว้วางใจ* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระศรายุทธ วชิรปณฺโญ ทวีชัย. (2560). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเขต 5* (ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น.
- ภานุรุจ กลิ่นโพธิ์. (2562). *การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษากับแนวทางการพัฒนาประเทศไทย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศิวกรณ์ เอ่งฉ้วน. (2562). ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเพื่อรองรับประเทศไทย 4.0. *วารสารการเมืองการบริหารและกฎหมาย*, 13(1), 56.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2552). *ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2563). *แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับปรับปรุงครั้งที่ 2*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2567, จาก <https://bit.ly/3nYI9J4>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2565). *การสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักร ไตรมาสที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2565*. กรุงเทพฯ: กองสถิติพยากรณ์.
- อภิญญา ทรงกิตติพิศาล. (2563). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการ* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิศเรศ จันทร์เจริญ. (2560). *กลยุทธ์การบริหารทุนมนุษย์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนตามแนวคิดคุณลักษณะนักศึกษาอาชีวศึกษาสำหรับประชาคมอาเซียน* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Gorton, A. R. (1983). *School leadership and administration: Important concepts, case studies, and simulations*. Dubuque, IA: Wm. C. Brown.